

خط سبز
گروه آموزشی خط سفید



پایه

۱۲

انسانی

گفتگو

۲۵

خط سفید

جامعه‌شناسی ۳

محمدحسین علیزاده

پیشگفتار

درد و ادب به تمامی دبیران و مدرسان گرامی و دانش آموزان دوست داشتنی و سخت‌کوش سراسر ایران پهناور با توجه به تغییرات صورت گرفته در شرایط برگزاری کنکور سراسری و **تأثیر سوابق تحصیلی** در ورود به دانشگاه و موسسات آموزش عالی، بر آن شدیم تا منبعی مطمئن برای یادگیری و آموزش اثربخش و سنجش و ارزیابی هدفمند و موثر فراهم کرده و مسیر دانش آموزان عزیز را جهت کسب **نمره (۲۰)** در تمام امتحانات پیش رویشان هموار سازیم.

درباره کتاب

مجموعه کتاب‌های **سیگنال ۲۰ خط سفید** برای تمام دروس پایه دوازدهم در ۳ رشته تحصیلی علوم ریاضی و فیزیک، علوم تجربی و علوم انسانی به تالیف و گردآوری رسیده و شامل ۴ بخش اصلی می‌باشد.

۱. آموزش (درسنامه کاملاً کاربردی)

محتوای تالیفی درسنامه‌ها شامل تمام مطالب آموزشی مهم و کاربردی و مفاهیم اساسی و نکات کلیدی کتاب درسی بوده که موجب تسهیل فرآیند یادگیری شده و امکان مرورهای سریع و مانا و همچنین جمع‌بندی‌های دوره‌ای را در طول سال تحصیلی فراهم می‌سازد.

۲. سنجش (سوالات امتحانات نهایی و احتمالی)

به منظور بالا بردن سطح توانایی و مهارت دانش‌آموزان پایه دوازدهم برای پاسخگویی کامل و درست به پرسش‌های امتحانات گوناگون و تقویت یادگیری، سوالاتی در تیپ و قالب‌های متنوع نهایی و تالیفی-احتمالی گردآوری و تالیف گردیده است؛ که با تمرین و تکرار مداوم این سوالات، امکان شناخت نقاط قوت و ضعف دانش‌آموزان را در درس‌های مختلف فراهم می‌سازد.

۳. نمونه سوال امتحان (امتحانات ۲۰ نمره‌ای نوبت اول و دوم - نهایی و احتمالی)

علاوه بر مجموعه سوالات طبقه بندی شده، ۲ نمونه امتحان تالیفی-احتمالی نوبت اول (دیماه)، ۲ نمونه امتحان تالیفی-احتمالی نوبت دوم (خردادماه)، امتحان نهایی دوره‌های شهریور و دی ماه ۱۴۰۱ و امتحان نهایی دوره خرداد ماه ۱۴۰۲ برای بررسی و ارزیابی میزان یادگیری و ارتقاء هرچه بیشتر توانمندی دانش‌آموزان عزیز و کسب بهترین نتیجه فراهم شده است.

۴. پاسخنامه تشریحی آموزشی

پاسخنامه کاملاً تشریحی و آموزشی سوالات در پایان کتاب برای تقویت یادگیری و کاهش حداکثری خطاها و اشتباهات احتمالی دانش‌آموزان آماده سازی شده است.

سیگنال بگیر تا بیست برو!

فهرست

بارم بندی

شماره درس	نوبت اول	نوبت دوم	شهریور و دی ماه
۱	۴	۵	۱/۵
۲	۴		۱/۵
۳	۴		۱/۵
۴	۴		۱/۵
۵	۴	۳	۱/۵
۶		۳	۲/۵
۷		۳	۲/۵
۸		۳	۲/۵
۹		۳	۲/۵
۱۰		۳	۲/۵
جمع	۲۰	۲۰	۲۰

درسنامه	سوال	پاسخنامه تشریحی
درس اول	۳	۴
درس دوم	۶	۷
درس سوم	۹	۱۰
درس چهارم	۱۲	۱۳
درس پنجم	۱۴	۱۶
درس ششم	۲۰	۲۲
درس هفتم	۲۴	۲۶
درس هشتم	۲۷	۲۹
درس نهم	۳۱	۳۲
درس دهم	۳۳	۳۵

پاسخنامه امتحان	سوال
امتحان شماره ۱ (نوبت اول - احتمالی)	۱۸
امتحان شماره ۲ (نوبت اول - احتمالی)	۱۹
امتحان شماره ۳ (نوبت دوم - احتمالی)	۳۷
امتحان شماره ۴ (نوبت دوم - احتمالی)	۳۸
امتحان نهایی شهریور ماه ۱۴۰۱	۳۹
امتحان نهایی دی ماه ۱۴۰۱	۴۱
امتحان نهایی خرداد ماه ۱۴۰۲	۴۳



درس نامه

درس اول

ذخیره دانشی

ذخیره دانشی

واژه های اساسی:

آگاهی - ذخیره ی دانشی - دانش عمومی - دانش علمی - تعارض ذخیره ی دانشی - علوم انسانی و اسلامی بومی - دیدگاه های ارتباط بین دانش عمومی و علمی
 مراحل کسب آگاهی و ارتباط انسان با محیط اطراف از ابتدای تولد
 انسان از بدو تولد قبل از همه (۱) صداها را می شنود و سپس (۲) از طریق چشم اشیاء را می بیند. (۳) با آغاز سخن گفتن، روند آگاهی او از اطراف سرعت می یابد. چرا؟ زیرا قبلاً فقط اطراف را می دید و می شنید، اما با سخن گفتن راه جدیدی به روی آگاهی او باز می شود و آن دانسته های دیگران است. (۴) کم کم با تفکر و تعقل از دیده ها و شنیده هایش فراتر می رود. (۵) با تفکر و تعقل و درک پدیده های اطراف، آگاهی او گسترده تر و عمیق تر می شود. (۶) با ورود به مدرسه و ادامه ی تحصیلات در دانشگاه و مراکز علمی، دانش ها را با عناوین مختلفی می آموزد. هر آنچه فرد از تجربه ی خود و اجتماع خود می آموزد، ذخیره ی آگاهی فرد است.

اهمیت ذخیره ی آگاهی

این ذخیره، راهنمای زندگی فرد و مبنای عمل وی در برابر دیگران است. این ذخیره را نه تنها افراد بلکه هر جامعه ای نیز از آن برخوردار است. از این به بعد اسم این ذخیره ی آگاهی را «ذخیره ی دانشی» می نامیم.

ذخیره ی دانشی چیست و شامل چه بخش هایی است؟

مجموعه آگاهی هایی که فرد با استفاده از روش های مختلف در طی دوران زندگی بدست آورده است، «ذخیره ی دانشی» گویند.
 این ذخیره از دو بخش ۱- دانش عمومی و ۲- دانش علمی تشکیل شده است.

نکته

ذخیره ی دانشی هر جامعه در اختیار تمامی افراد قرار دارد. نوع و میزان استفاده از آن در افراد متفاوت است.

دانش عمومی

ویژگی های دانش عمومی

- اگر کنش های روزمره مانند تلفن زدن - خرید کردن - سلام و احوالپرسی و ... را در نظر بگیریم، در نگاه اول فکر می کنیم این کارها نیاز به دانش و آگاهی ندارند. برای پی بردن به اهمیت دانش در زندگی کافی است حالتی را در نظر بگیرید که به یک مهمانی دعوت شده اید هیچ کس را نمی شناسید. در این موقعیت ها است که دقت و احتیاط فرد بیشتر می شود. فکر چگونه سخن گفتن و چه مطلبی را بیان کردن، چه لباسی پوشیدن، چگونه غذا خوردن و ... به سراغ فرد می آید و اهمیت آگاهی و دانش مشخص می شود؛ اهمیتی که در شرایط عادی از نظر ما پنهان مانده است.

اهمیت آگاهی در زندگی

- هر چند کنش انسان وابسته به آگاهی است اما به دلیل عادت از اهمیت و نقش آن در زندگی غافل هستیم.
- این آگاهی و دانش در طول زندگی است و حاصل تجربه فرد و دیگران در اجتماع است.
- بدون این آگاهی زندگی اجتماعی از هم پاشیده می شود.

تعریف دانش عمومی

به مجموعه ای از آگاهی ها و دانش ها که انسان از لحظه تولد در جهان اجتماعی با دیگران سهیم می شود، «دانش عمومی» گفته می شود.

نکته

شرط اصلی کسب دانش عمومی زندگی کردن در محیط اجتماعی است. هیچ ملاک و معیاری برای برخوردار شدن از آن به جز زندگی در یک جامعه لازم نیست.

ویژگی های دانش عمومی

- دانش عمومی در هزینه و وقت افراد صرفه جویی می کند و دیگر فرد مجبور نیست به تنهایی برای کنش هایش به تولید دانش بپردازد.
- این دانش گسترده ترین بخش ذخیره ی دانشی است.
- کمتر درباره ی آن می اندیشیم و بیشتر به آن عمل می کنیم.
- مانند هوا برای زندگی است؛ از آن استفاده می کنیم اما اهمیت آن را کمتر درک می کنیم.

نکته

دانش عمومی برای زندگی فرد و جامعه لازم است اما کافی نیست. انسان در برخی مواقع نیاز به آگاهی کامل و دقیق دارد.

نکته

یادگیری دانش عمومی از تولد تا مرگ ادامه دارد.

دانش علمی

بخش دیگر ذخیره ی دانشی، دانش علمی است که با تأمل و اندیشه درباره ی دانش عمومی بدست می آید.

تعریف دانش علمی

به دانشی که از طریق تأمل و تفکر در دانش عمومی به صورت عمیق و دقیق بدست می آید، «دانش علمی» گویند.

آگاهی فرد از پدیده های اجتماعی: شامل این بخش ها است.

بخشی کاملاً از دانش عمومی، بخشی کاملاً علمی و بخشی هردو وجه را دارند. مانند زبان، آگاهی و دانش عموم مردم درباره ی نحوه ی کاربرد کلمات، انتخاب کلمات برای برقراری ارتباط و ... دانش عمومی و تشخیص زمان ها، نقش کلمات در ساختار جملات، گذاشتن علائم در نوشته ها و (دستور زبان ها) دانش متخصصان زبان فارسی، وجه علمی زبان است.

افراد برخوردار از دانش علمی چه توانایی هایی دارند؟

- این افراد به درک عمیقی از جهان اجتماعی می رسند.
- آسیب ها و اشکالات دانش عمومی را شناسایی می کنند.
- قدرت دفاع از حقایق دانش عمومی را پیدا می کنند.

نتیجه ی تلاش ها و یافته های علمی چیست؟

هر یافته و نتیجه ای که از تلاش های علمی بدست می آید، به تدریج بر ذخیره ی علمی افزوده و دانش عمومی را غنی تر می کند.

علت شکل گیری دانش علمی

هر وقت در اجتماع مسئله و مشکلاتی بوجود آید، زمینه ی پیدایش و رشد علمی هم فراهم می شود. مثلاً مشکلات ناشی از افزایش و کاهش جمعیت زمینه ی شکل گیری علم جمعیت شناسی را فراهم کرد. هر جهان اجتماعی با انواع مشکلات و آسیب ها روبرو است؛ همه ی افراد برخوردار از دانش عمومی این موارد را می شناسند و راهکاری پیشنهاد می کنند

اما افرادی که شناخت علمی دارند شناخت دقیق و راهکارهای صحیح ارائه می‌دهند.

نکته

برای هر جامعه دو بخش ذخیره ی دانش لازم است، دانش عمومی و دانش علمی هیچکدام بدون دیگری معنی و مفهومی ندارد.

تعارض بین دانش عمومی و علمی

گاهی در جامعه بین این دو بخش تعارض ایجاد می‌شود، یعنی ممکن است در دانش عمومی اندیشه ای پذیرفته شده باشد که دانش علمی آن را رد کند. مثلاً زمانی که دانش عمومی مرکز عالم را زمین می‌دانست اما علمای علمی برعکس آن را اثبات می‌کردند.

گاهی سرایت یک ایده از جهان اجتماعی دیگر سبب تعارض می‌شود؛ مانند ایده ی جهان غرب درباره ی علم که فقط روش حس و تجربه روش علمی می‌دانست. اگر چنین ایده‌ای وارد جوامعی شود که علاوه بر حس و تجربه، عقل و وحی را هم روش علمی می‌دانند، در ذخیره ی دانشی آن جامعه تعارض پدید می‌آید. در این حالت، رابطه ی دوسویه دانش علمی و عمومی قطع و از رونق باز می‌ماند.

دلایل تعارض بین دانش عمومی و علمی کدامند؟

۱) دلایل درونی مثلاً ایده ای که دانش عمومی قبول دارد اما دانش علمی آن را رد می‌کند.
۲) دلایل بیرونی یک ایده ای در جهان اجتماعی دیگر وارد جهان اجتماعی شده سبب تعارض می‌شود مثلاً این ایده که در روش علمی فقط حس و تجربه است هنگامی که از اروپا وارد جوامعی مانند ایران شد ذخیره ی دانش دچار تعارض می‌شود.

نتیجه تعارض در ذخیره ی دانش چیست؟

- تداوم تعارض رابطه ای دو سویه ای بین این دو بخش قطع می‌شود.
- دانش عمومی حمایت خود را از دانش علمی بر می‌دارد.
- دانش علمی از رشد و رونق می‌افتد.
- مسائل و مشکلات جهان اجتماعی حل نمی‌شود.

تعارض بین دانش علمی و عمومی چگونه حل می‌شود؟

الف) یکی از بخشها از ایده ی خود دست برمی‌دارد. مثلاً (با علمی یا عمومی) در دوره ی گالیله بعد از مدتی دانش عمومی از ایده ی خود دست برداشت.
ب) گاهی با طرح شیوه و ایده ی نو تعارض حل می‌شود.

جهان های اجتماعی متفاوت و تعاریف متفاوت از دانش علمی

هر جهان اجتماعی متناسب با هویت فرهنگی خود که با ارزشها، عقاید و باورهایشان متناسب است، از دانش علمی تعریف خاص خود را دارد. مثلاً جهان اجتماعی متجدد براساس هویت دنیوی (سکولار) خود، علم را مختص روش حس و تجربه می‌داند و هر آن چه را که از طریق حس و تجربه بدست نیاید علم نمی‌داند. رواج این ایده در بین جوامعی که علاوه بر حس و تجربه به علوم وحیانی و عقلانی معتقد هستند سبب بروز تعاریف متعدد و گاه متضادی از علم می‌شود که تضاد در ذخیره ی دانشی را نیز به همراه دارد.

به چه دلایلی ایده ی علوم انسانی و بومی اسلامی مطرح شد؟

۱- برای این که علوم انسانی همسو با هویت فرهنگی خودمان و ناظر به حل مسائل جامعه ی ما باشد.

۲- همچنین دغدغه ی کشف واقعیت و تشخیص درست و نادرست را داشته باشد؛ یعنی از سویی در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد و از سوی دیگر به زبان و منطق جهان شمول سخن بگوید و در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد.

دیدگاه های مختلف درباره ی ارتباط دانش علمی با دانش عمومی

دیدگاه اول

دانش علمی با دانش عمومی هیچ ارتباطی ندارد و مستقل از هم هستند. دانش علمی از طریق حس و تجربه بصورت نظام مند بدست می‌آید و دانش عمومی از طریق جامعه پذیری و فرهنگ پذیری کسب می‌شود. تنها راه کشف واقعیت، دانش علمی می‌باشد و دارای اعتبار بسیاری است. اهمیت دانش عمومی کمتر از دانش علمی است. دانش علمی برای حفظ اعتبار خود باید از ورود دانش عمومی جلوگیری کند.



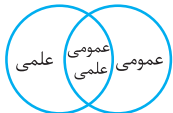
دیدگاه دوم

تمام دانش ها را دانش حاصل از زندگی می‌دانند. دانش ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند. دانش عمومی را پایه و اساس هر گونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌دانند. در نتیجه دانش علمی، بخشی از دانش عمومی است.



دیدگاه سوم

در این دیدگاه، دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش های فراتجربی مانند دانش های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود که هر کدام ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد. دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را نیز دارد. دانش عمومی و دانش علمی رابطه ی متقابل دارند.



نکته

دیدگاه اسلام با دیدگاه سوم همخوانی دارد.

مطلب آخر:

رابطه ی دانش علمی و عمومی دو طرفه است. از طرفی معضلات - مشکلات جهان اجتماعی موضوع برای دانش علمی فراهم می‌کند. از طرف دیگر با پیدا کردن راه حل علمی معضلات و آسیب های اجتماعی کم می‌شود در صورتی که دانش علمی در راستای دانش عمومی باشد جامعه تمام قدا از دانش علمی دفاع و حمایت می‌کند.

سوالات امتحان نهایی و احتمالی درس اول

الف) تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام عبارت غلط است.

- دانش عمومی برای زندگی اجتماعی، مانند هوا برای انسان است. (شهریور ۱۴۰۰)
- ذخیره ی آگاهی فرد آن چیزی است که خود بواسطه ی ارتباط با اجتماع کسب کرده است. (احتمالی)
- برای کسب دانش عمومی، فرد مجبور است که صرفاً از تجربه ی خود بهره بگیرد. (احتمالی)

ب) جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- ۴- علوم انسانی و اجتماعی بومی (ایرانی و اسلامی) باید همسو با خودمان و ناظر به حل مسائل جامعه خودمان باشد. (خرداد ۱۴۰۱)
- ۵- گسترده‌ترین بخش ذخیره‌ی دانشی، نام دارد. (خرداد ۹۹)
- ۶- نوع شعر، سراینده‌ی آن، سبک و وزن آن مربوط به ادبیات است. (احتمالی)
- ۷- زمان فراگیری دانش عمومی از تا است. (احتمالی)
- ۸- کنش‌های آدمی وابسته به است. (احتمالی)
- ۹- تلاش‌های علمی سبب شدن می‌شوند. (احتمالی)

و) گزینه صحیح را مشخص کنید.

- ۱۰- از توانایی‌های فرد برخوردار از دانش علمی است. (شهریور ۹۹)
- الف) توان درک عمیق جهان اجتماعی ب) شناخت آسیب‌ها و مشکلات ج) قدرت دفاع از حقایق د) تمام موارد
- ۱۱- حالتی که در آن بین راه حل مسائل جهان اجتماعی از نظر دانش عمومی و دانش علمی تفاوت باشد. (احتمالی)
- الف) تعارض ذخیره‌ی دانشی ب) همکاری بین بخش‌ها ج) اختلاف راه حل‌ها د) مقایسه‌ی علم و عمل
- ۱۲- زمینه‌ی شکل‌گیری و رشد دانش علمی در این صورت بوجود می‌آید. (احتمالی)
- الف) همکاری بین بخش‌های ذخیره‌ی علمی ب) ایجاد مشکل در ذخیره‌ی دانش ج) وجود مسئله در جامعه د) تلاش‌های علمی
- ۱۳- نتیجه‌ی یافته‌های علمی بر دانش عمومی، است. (خرداد ۹۹)
- الف) رونق آن ب) افزودن بر آن ج) افزایش اهمیت د) غنی‌تر کردن آن

ج) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

- ۱۴- هر یک از عبارات زیر به کدامیک از دانش‌ها اشاره دارد؟ (احتمالی)
- شناخت کامل و دقیق مسائل اجتماعی
- درباره آن کمتر می‌اندیشیم
- آگاهی افراد یک جامعه از واژه‌ها و سخن گفتن
- حل معضلات زندگی اجتماعی
- ۱۵- تعارض میان دانش علمی و عمومی چگونه حل می‌شود؟ (یک مورد) (احتمالی)
- ۱۶- نقطه‌ی عطف افزایش آگاهی از محیط در دوران کودکی چیست و چرا؟ (احتمالی)
- ۱۷- تعارض بین دانش عمومی و علمی را تعریف کنید. (شهریور ۹۹)
- ۱۸- اهمیت ذخیره‌ی دانشی را بیان کنید. (احتمالی)
- ۱۹- تفاوت افراد برخوردار از دانش علمی و افراد عادی چیست؟ (احتمالی)

ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید.

- ۲۰- زمینه شکل‌گیری علم جمعیت‌شناسی چیست؟ (احتمالی)
- ۲۱- اولین منبع درک محیط اطراف انسان چگونه حاصل می‌شود؟ (احتمالی)
- ۲۲- شناخت پدیده‌های اجتماعی توسط چه نوع دانش حاصل می‌شود؟ (احتمالی)
- ۲۳- شباهت و تفاوت افراد جامعه در دانش عمومی چیست؟ (احتمالی)
- ۲۴- در صورت حل نشدن تعارض بین دانش علمی و عمومی اعتبار کدامیک بیشتر آسیب می‌بیند؟ (احتمالی)
- ۲۵- دانش علمی چگونه کسب می‌شود؟ (شهریور ۱۴۰۰)
- ۲۶- کدامیک از دانش‌ها (علمی- عمومی) لازمند؟ چرا؟ (احتمالی)
- ۲۷- سه ویژگی دانش عمومی را بیان کنید. (شهریور ۹۹)
- ۲۸- برای درک اهمیت آگاهی در رفتار روزمره چه باید کرد؟ (احتمالی)
- ۲۹- دلایل طرح ایده‌ی علوم انسانی و بومی اسلامی چیست؟ (خرداد ۱۴۰۰ - پرتکرار)

۳۰- مراحل کسب آگاهی از دوران کودکی را به ترتیب بیان کنید. (احتمالی)

۳۱- جایگاه انسان در دیدگاه تبیینی چه جایگاهی است؟ (احتمالی)

ز) کشف ارتباط

هر یک از عبارات (الف) را با مفاهیم (ب) وصل کنید. (احتمالی)

الف	ب
۳۲- کامل و دقیق است.	الف) دانش عمومی
۳۳- برای زندگی به اندازه‌ی هوا اهمیت دارد.	ب) علوم و حیاتی
۳۴- هر جامعه‌ای از آن برخوردار است.	ج) دانش علمی
	د) ذخیره آگاهی

ردیف	الف) جمله‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.	نمره
۱	۱- گسترده‌ترین بخش ذخیره‌ی دانشی، دانش عمومی است. ۲- علوم انسانی پدیده‌هایی را مورد مطالعه قرار می‌دهد که خارج از اراده‌ی انسان هستند. ۳- در زندگی روزمره، نظم بیشتر از بی‌نظمی مورد توجه قرار می‌گیرد.	۱/۵
۲	ب) در جای خالی کلمه‌ی مناسب قرار دهید. ۴- جامعه‌شناسان تبیینی با تأکید بر نظم و ساختار اجتماعی و یکسان دانستن نظم طبیعی و اجتماعی، را نادیده می‌گیرند. ۵- وبر معتقد است که مهم‌ترین موضوع جامعه‌شناسی است. ۶- دانش محلی و این جایی، است.	۳
۳	ج) هر یک از قسمت‌ها را به یکدیگر وصل کنید. (یک عبارت اضافه است). ۷- علم مطالعه‌ی ساختارها ۸- جامعه، شبیه به یک موجود زنده است. ۹- معنابخشی و انسجام‌بخشی زندگی اجتماعی ۱۰- احساس پوچی و خودگریزی الف) لایه‌های سطحی ب) جامعه‌شناسی ج) تبیینی د) معانی خودکشی ه) کنشگر	۲
۴	د) گزینه‌ی مناسب را انتخاب کنید. ۱۱- نتیجه‌ی یافته‌های علمی بر دانش عمومی، است. الف) رونق آن <input type="radio"/> ب) افزودن بر آن <input type="radio"/> ۱۲- از رویکردهای جامعه‌شناسی نیست. الف) تبیینی <input type="radio"/> ب) کلان <input type="radio"/> ۱۳- از انواع نظم محسوب نمی‌شود. الف) نظم پنهان <input type="radio"/> ب) نظم آشکار <input type="radio"/> ۱۴- هدفمندی کنش یعنی اینکه الف) همه‌ی کنشگران اهداف قابل مشاهده دارند. <input type="radio"/> ج) برخی اهداف قابل مشاهده و برخی دیده نمی‌شوند. <input type="radio"/> ۱۵- از معانی شهادت طلبی نیست. الف) میل به جاودانگی <input type="radio"/> ب) دفاع از میهن <input type="radio"/> د) غنی‌تر کردن آن <input type="radio"/> ج) افزایش اهمیت <input type="radio"/> د) انتقادی <input type="radio"/> ج) تفسیری <input type="radio"/> د) نظم شگفت‌انگیز <input type="radio"/> ج) نظم ساختی <input type="radio"/> ب) اهداف اصلاً دیده نمی‌شوند. <input type="radio"/> د) تمام موارد <input type="radio"/> د) دیدار محبوب <input type="radio"/> ج) فداکاری <input type="radio"/>	۲/۵
۵	و) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. ۱۶- ذخیره‌ی دانشی را تعریف کنید. ۱۷- علوم اجتماعی چه علومی هستند و به سه مورد از شاخه‌های آن اشاره کنید. ۱۸- در رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی، تفاوت میان جوامع چگونه است؟ ۱۹- از دیدگاه نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، مهم‌ترین ویژگی‌های کنش اجتماعی کدامند؟ ۲۰- روش تحقیق در رویکرد تفسیری و تبیینی چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟	۵
۶	ز) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید. ۲۱- دلایل طرح ایده‌ی علوم انسانی و بومی-اسلامی چیست؟ ۲۲- سه مورد از فواید علوم طبیعی را بنویسید. ۲۳- اثرات نادیده گرفتن کنش افول معانی را توضیح دهید. ۲۴- روش کیفی قوم‌نگاری را تعریف کنید.	۶
	موفق و سربلند باشید	جمع نمرات (۲۰)



ردیف	الف) جمله‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.	نمره
۱	۱- موضوع علوم انسانی گسترده‌تر از علوم اجتماعی است. ۲- ارزیابی اخلاقی، دانش را کاملاً مثبت، ثروت را خاکستری و قدرت را بد ارزیابی می‌کند. ۳- جهان اجتماعی اسلام زنده است؛ چون آگاهی همراه با عمل و عمل همراه با آگاهی دارد. ۴- مهم‌ترین سند رسمی هویت، «کارت ملی» است.	۲
۲	ب) در جای خالی کلمه‌ی مناسب قرار دهید. ۵- این گروه معتقدند کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند عمل می‌کنند؛ در نتیجه برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر عبور کرده و به معنای نهفته پی برد. ۶- هر علم ابزاری که بتواند نیازهای روزمره‌ی جامعه‌ی اسلامی را برآورده سازد، مانند علم پزشکی، علوم فنی و مهندسی جزو علوم است.	۲
۳	ج) هریک از قسمت‌ها را به یکدیگر وصل کنید. (یک عبارت اضافه است). ۷- خشت بنای جامعه ۸- به بررسی ساختارها می‌پردازد. ۹- قرار گرفتن هر چیز در جای خودش ۱۰- نوعی مطالعه که محقق مدتی با موضوع زندگی کند. الف) قوم‌نگاری ب) نظم اجتماعی ج) کنش اجتماعی د) جامعه‌شناسی کلان ه) مطالعه‌ی موردی	۲
۴	د) گزینه‌ی مناسب را انتخاب کنید. ۱۲- اگر محققى بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده‌ی اجتماعی را مطالعه کند باید از کدام روش کیفی بهره گیرد؟ الف) قوم‌نگاری <input type="radio"/> ب) مشاهده‌ی مشارکتی <input type="radio"/> ج) مطالعه‌ی موردی <input type="radio"/> د) همبستگی <input type="radio"/> ۱۳- این جامعه‌شناسی با تمرکز بر ذهنیت‌ها نمی‌تواند قدرت و سیاست را ارزیابی کند. الف) تبیینی <input type="radio"/> ب) تفسیری <input type="radio"/> ج) انتقادی <input type="radio"/> د) اثباتی <input type="radio"/> ۱۴- در این رویکرد، مالکیت خصوصی باید از بین برود. الف) عدالانه <input type="radio"/> ب) کمونیستی <input type="radio"/> ج) لیبرالیستی <input type="radio"/> د) بازار آزاد <input type="radio"/> ۱۵- تأکید افراطی بر تفاوت‌های هویتی گروه‌ها سبب بروز آن می‌شود. الف) جداسازی <input type="radio"/> ب) چندپارگی <input type="radio"/> ج) نسل‌کشی <input type="radio"/> د) کوچ اجباری <input type="radio"/> ۱۶- فارابی علم اجتماعی را می‌نامد. الف) علم عمران <input type="radio"/> ب) علم الاجتماع <input type="radio"/> ج) علم مدنی <input type="radio"/> د) علم نافع <input type="radio"/>	۲/۵
۵	و) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. ۱۶- نتایج تعامل علوم اجتماعی اسلام با نظریه‌های علوم اجتماعی مدرن چیست؟ ۱۷- قلمرو قدرت در گذشته و حال کدام است؟ ۱۸- روش انتقادی درباره‌ی ارزش‌ها و معانی چه دیدگاهی دارد؟ ۱۹- نظر قرآن را درباره‌ی الگوی هویت توضیح دهید.	۴
۶	ز) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. ۲۰- سه ویژگی دانش عمومی را برشمارید. ۲۱- عواملی که سبب دسترسی قدرت می‌شوند را نام برده و به‌طور مختصر توضیح دهید. ۲۲- سیاست تکثرگرای هویت به چه معنی است؟ حداقل دو ویژگی این مدل را تعریف کنید. ۲۳- سه ظرفیت از ظرفیت‌های علم مدنی فارابی را برشمارید. ۲۴- تفاوت علامه نائینی و امام خمینی (ره) درباره‌ی جامعه‌ی مطلوب چیست؟	۷/۵
	موفق و سربلند باشید	(۲۰)



درس اول

- که از رشد و رونق می‌افتد چون دانش عمومی از قدمت و گستردگی بیشتری برخوردار است. این تعارض لطمه‌ی کمتری بر آن می‌گذارد.
- ۲۵- به دانشی که از طریق تأمل و تفکر در دانش عمومی به صورت عمیق و دقیق بدست می‌آید، «دانش علمی» گویند.
- ۲۶- هر دو دانش در زندگی لازم بوده و وابسته به هم هستند. دانش علمی در حل مسائل و مشکلات جامعه مؤثر می‌باشد و دانش عمومی موضوع را برای دانش علمی فراهم می‌کند.
- ۲۷- (۱) دانش عمومی در هزینه و وقت افراد صرفه جویی می‌کند. دیگر فرد مجبور نیست به تنهایی برای کنش‌هایش به تولید دانش بپردازد.
- (۲) این دانش گسترده‌ترین بخش ذخیره‌ی دانشی است.
- (۳) کمتر درباره‌ی آن می‌اندیشیم و بیشتر به آن عمل می‌کنیم.
- ۲۸- برای پی بردن به اهمیت دانش در زندگی کافی است حالتی را در نظر بگیرید که به یک مهمانی دعوت شده‌اید که هیچ کس را نمی‌شناسید. در چنین موقعیتی است که دقت و احتیاط بیشتر می‌شود؛ فکر چگونه سخن گفتن و چه مطلبی را بیان کردن، چه لباسی پوشیدن، چگونه غذا خوردن و... به سراغ فرد می‌آید.
- ۲۹- (۱) همسو با هویت فرهنگی خودمان و ناظر به حل مسائل جامعه‌ی ما باشد.
- (۲) همچنین دغدغه‌ی کشف واقعیت و تشخیص درست و نادرست را داشته باشد. یعنی از سویی در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد و از سوی دیگر به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید و در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد.
- ۳۰- (۱) اولین ارتباط با محیط اطراف توسط گوش و چشم برقرار می‌شود.
- (۲) مهم‌ترین نقطه‌ی عطف، سخن آموزی است که با سؤال و جواب از آگاهی دیگران استفاده می‌کند.
- (۳) ورود به مدرسه و درس خواندن برمیزان آگاهی می‌افزاید.
- (۴) با حضور در دانشگاه و مراکز علمی و فراگیری انواع دانش‌ها و مهارت‌ها بر ذخیره‌ی آگاهی خود افزوده و آن را عمیق می‌سازد.
- ۳۱- انسان در دیدگاه تبیینی تفاوتی با دیگر موجودات طبیعی ندارد. روش مطالعه جوامع انسانی حس و تجربه است.
- ۳۲- ج
- ۳۳- الف
- ۳۴- د

- ۱- درست. مانند هوا لازم است.
- ۲- درست.
- ۳- نادرست. تجربه خود-دیگران و... .
- ۴- هویت فرهنگی
- ۵- دانش عمومی
- ۶- دانش علمی ادبیات (تخصصی)
- ۷- تولد تا مرگ
- ۸- «آگاهی»
- ۹- غنی‌تر شدن - دانش عمومی
- ۱۰- گزینه د) تمام این توانایی‌ها را دارد.
- ۱۱- گزینه الف) تعارض ذخیره‌ی دانشی
- ۱۲- گزینه ج) وجود مسئله در جامعه
- ۱۳- گزینه د) غنی‌تر کردن
- ۱۴- علمی - عمومی - عمومی - علمی
- ۱۵- اعضای جهان اجتماعی برای حل این تعارضها تلاش میکنند، تعارض آگاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و آگاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند.
- ۱۶- حرف زدن، زیرا بعد از سخن گفتن علاوه بر خود می‌تواند از آگاهی دیگران نیز بهره ببرد.
- ۱۷- آگاهی در جامعه بین این دو بخش دانش عمومی و علمی تضاد ایجاد می‌شود یعنی زمانی که دانش علمی همه یا بخشی از دانش عمومی را تایید نمی‌کند.
- ۱۸- این ذخیره راهنمای زندگی فرد و مبنای عمل وی در برابر دیگران است.
- ۱۹- هر جهان اجتماعی با انواع مشکلات و آسیب‌ها روبرو است. همه‌ی افراد برخوردار از دانش عمومی این موارد را می‌شناسند و راهکار پیشنهاد می‌کنند اما افرادی که شناخت علمی دارند شناخت دقیق و راهکارهای صحیح ارائه می‌دهند.
- ۲۰- مشکلات ناشی از افزایش و کاهش جمعیت زمینه‌ی شکل‌گیری علم جمعیت‌شناسی شد.
- ۲۱- اولین منبع درک آگاهی انسان از محیط اطراف توسط گوش و شنیدن بدست می‌آید.
- ۲۲- برای درک پدیده‌های اجتماعی هر دو نوع دانش لازم است. بخشی توسط دانش عمومی و بخش توسط دانش علمی مثلاً پدیده‌ی زبان، بخش محاورات روزانه و گفتگوی عامی افراد توسط دانش عمومی و اطلاع از ساختار کلمات، نوع متن و... به‌واسطه دانش علمی
- ۲۳- دانش عمومی که در اختیار تمامی افراد بطور یکسان قرار دارد اما این که افراد از آن بهره بگیرند یا نه بین افراد تفاوت دارد.
- ۲۴- در صورت عدم حل تعارض بین دانش عمومی و علمی. این دانش علمی است

مشخصات کتاب

سیگنال ۲۰ - جامعه شناسی ۳
پایه دوازدهم رشته انسانی

عنوان کتاب

پایه دوازدهم

گروه سنی

محمد حسین علیزاده

مؤلفان

رحلی

قطع کتاب

۵۹

تعداد صفحات